

Labklājības ministrija

Ikgadējs rīcībpolitikas izvērtējums

Publicēts: 08.07.2020.

Atjaunināts: 17.10.2021.

Labklājības ministrija

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Ikgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums par izmaiņām rīcībpolitikā 2012., 2013. un 2014. gadā (padziļinātā tēma - parādsaistības)

Labklājības ministrija (LM) šī gada 12. maijā atbilstoši Publisko iepirkuma likuma 8.2 panta prasībām izsludināja iepirkumu par ikgadējās nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējumu.

Izvērtējuma mērķis ir veikt nabadzības un sociālās atstumtības situāciju raksturojošo statistikas un apsekojumu datu analīzi kontekstā ar tām rīcībpolitikām un īstenotajiem politikas pasākumiem, kuru mērķis ir nabadzības, sociālās atstumtības mazināšana vai ienākumu nevienlīdzības mazināšana, un izvērtēt, vai iniciētās un ieviestās politikas sniedz pietiekamu un mērķētu ieguldījumu nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanā, izstrādājot secinājumus un sniedzot priekšlikumus rīcībpolitiku izmaiņām nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanai.

Kopumā tika saņemti divi piedāvājumi, un LM iepirkumu komisija šī gada 10. jūnijā par konkursa uzvarētāju atzina Rīgas Stradiņa universitāti. 2016. gada 27. jūnijā LM noslēdza līgumu ar Rīgas Stradiņu universitāti, kura ietvaros ir jāizstrādā un jāiesniedz LM 4 ziņojumi:

administratīvo un apsekojumu datu nabadzības un sociālās atstumtības jomā analīze (ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no līguma slēgšanas dienas);

rīcībpolitiku korelācija ar iedzīvotāju ienākumu un dzīves līmeņa izmaiņām (ne vēlāk kā divu mēnešu laikā pēc pirmā ziņojuma iesniegšanas);

parādsaistību ietekmes analīze (ne vēlāk kā divu mēnešu laikā pēc otrā ziņojuma iesniegšanas);

nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitiku ietekmes izvērtējums (ne vēlāk kā septiņu mēnešu laikā no līguma slēgšanas dienas).

Līguma pilnīga izpilde paredzēta 2017. gada februāra mēnesī.

Izstrādātie un pieņemtie ziņojumi tiks publicēti šajā vietnē.

Līgums ar Rīgas Stradiņu universitāti tika pārtraukts, līdz ar to iepriekš minētie ziņojumi netika izstrādāti. Labklājības ministrija izsludināja atkārtotu iepirkumu par izvērtējuma "ikgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums" izstrādi. Izstrādātie un pieņemtie izvērtējumi tiks publicēti šajā vietnē.

15.11.2017.

"Labklājības ministrija š.g. 3. aprīlī noslēdza ar SIA "Jaunrades laboratoriju" līgumu par ikgadējā nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējuma izstrādi. Izvērtējuma mērķis ir veikt rīcībpolitikas un īstenoto politikas pasākumu un iedzīvotāju ienākumu situāciju raksturojošo datu ietekmes izvērtējumu, lai secinātu, vai iniciētās un ieviestās politikas sniedz mērķētu ieguldījumu nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanā. Pētniekiem bija jāidentificē un jāizvērtē izmaiņas rīcībpolitikas 2012., 2013. un 2014. gadā, kuras vērstas uz iedzīvotāju rīcībā esošo ienākumu palielināšanu, ienākumu nevienlīdzības samazināšanu, atsevišķi izvērtējot rīcībpolitiku, kas vēsta uz mājsaimniecību/personu aizsardzību vai atbalstu parādsaistību gadījumā. Rīcībpolitiku izvērtējumā pētniekiem jāveic arī padziļināta administratīvo, apsekojumu un citu pieejamo statistikas datu analīze, sagatavojot secinājumus un rekomendācijas rīcībpolitikas uzlabošanai, kā arī tās turpmākas ietekmes izvērtēšanas iespēju uzlabošanai.

SIA "Jaunrades laboratorija" š.g. 11. oktobrī Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejā prezentēja izvērtējuma ietvaros gūtās galvenās atziņas un sākotnējās rekomendācijas. Ar pētnieku prezentēto informāciju ir iespējams iepazīties [šeit](#)"

20.12.2017.

Projekta ietvaros SIA "Jaunrades laboratorija" ir izstrādājusi pirmo ikgadējo nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējuma gala nodevumu, ar tā saturu iespējams iepazīties zemāk pievienotajā failā. [Nodevums](#), [pielikumi](#), [kopsavilkums](#).

31.08.2018.

Labklājības ministrija š.g. 22. augustā ar Nodibinājumu "Baltic Institute of Social Sciences" noslēdza līgumu par divu ikgadējo nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējumu izstrādi. Izvērtējuma mērķis ir veikt rīcībpolitikas un īstenoto politikas pasākumu un iedzīvotāju ienākumu situāciju raksturojošo datu ietekmes izvērtējumu, lai secinātu, vai iniciētās un ieviestās politikas sniedz mērķētu ieguldījumu nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanā. Pētniekiem būs jāidentificē un jāizvērtē izmaiņas spēkā stājušos tiesību aktos 2015. un 2016. gadā, kuras vērstas uz nabadzības, sociālās atstumtības un/vai ienākumu nevienlīdzības samazināšanu, palielinot iedzīvotāju rīcībā esošos tiešos un/vai netiešos ienākumus, veicot arī padziļinātu administratīvo, apsekojumu un citu statistikas datu analīzi. Papildus ir jāveic izvērtējums par nevienlīdzību veselības aprūpē un nevienlīdzību mājokļa pieejamības jomā.

Izstrādātie un pieņemtie ziņojumi tiks publicēti šajā vietnē.

28.11.2018.

Nodibinājums "Baltic Institute of Social Sciences" š.g. 7. novembrī Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejā prezentēja aktivitātes "Ikgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums" otrā un trešā izvērtējuma (padziļinātās tēmas – veselības aprūpe un mājokļa pieejamība) progressa ziņojumu. Ar pētnieku prezentēto informāciju ir iespējams iepazīties [ŠEIT](#)

27.02.2019.

Nodibinājums "Baltic Institute of Social Sciences" š.g. 6. februārī Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejā prezentēja aktivitātes "Ikgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums" otrā un trešā izvērtējuma (padziļinātās tēmas – veselības aprūpe un mājokļa pieejamība) starpziņojumu, akcentējot galvenos iegūtos starprezultātus. Ar pētnieku prezentēto informāciju ir iespējams iepazīties pievienotajā failā [ŠEIT](#)

21.06.2019.

Projekta ietvaros Nodibinājums "Baltic Institute of Social Sciences" ir izstrādājis otro un trešo ikgadējo nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējumu, padziļināti veicot izpēti par nevienlīdzību veselības aprūpē un nevienlīdzību mājokļa pieejamības jomā. mazināšanā. Pētniekiem bija jāidentificē un jāizvērtē izmaiņas rīcībpolitikas 2015. un 2016. gadā, kuras vērstas uz nabadzības, sociālās atstumtības un ienākumu nevienlīdzības samazināšanu, palielinot iedzīvotāju rīcībā esošos tiešos

vai netiešos ienākumus. Ar izstrādātā izvērtējuma saturu iespējams iepazīties zemāk pievienotajā failā. [Nodevums](#), [pielikumi](#).

Vienlaikus š.g. 8. maijā pētnieki Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejā prezentēja izvērtējuma ietvaros gūtās galvenās atziņas un sākotnējās rekomendācijas. Ar pētnieku prezentēto informāciju ir iespējams iepazīties [ŠEIT](#)".

Ceturtais ikgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums par izmaiņām rīcībpolitikā 2017. gadā (padziļinātā tēma – nevienlīdzība sabiedriskā transporta pieejamības jomā)

27.11.2019.

Labklājības ministrija š.g. 6. novembrī ar Nodibinājumu "Baltic Institute of Social Sciences" noslēdza līgumu par ceturto ikgadējo nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējumu izstrādi. Izvērtējuma mērķis ir veikt rīcībpolitikas un īstenoto politikas pasākumu un iedzīvotāju ienākumu situāciju raksturojošo datu ietekmes izvērtējumu, lai secinātu, vai iniciētās un ieviestās politikas sniedz mērķētu ieguldījumu nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanā. Pētniekiem būs jāidentificē un jāizvērtē izmaiņas spēkā stājušos tiesību aktos 2017. gadā, kuras vērstas uz nabadzības, sociālās atstumtības un/vai ienākumu nevienlīdzības samazināšanu, palielinot iedzīvotāju rīcībā esošos tiešos un/vai netiešos ienākumus, veicot arī padziļinātu administratīvo, apsekojumu un citu statistikas datu analīzi. Papildus ir jāveic izvērtējums par nevienlīdzību sabiedriskā transporta pieejamības jomā. Izstrādātie un pieņemtie ziņojumi tiks publicēti šajā vietnē.

30.03.2020.

Nodibinājums "Baltic Institute of Social Sciences" š.g. 26. februārī Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejā prezentēja aktivitātes "Ikgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums (t.sk., padziļināts izvērtējums par nevienlīdzību sabiedriskā transporta pieejamības jomā)" progresu, sniedzot ieskatu par sabiedriskā transporta pieejamības problemātiku, kas izriet no sākotnējās datu analīzes un ekspertu intervijām. Vienlaikus tika iezīmēti iespējamie risinājumu varianti ekspertu sākotnējā vērtējumā. Ar pētnieku prezentēto informāciju ir iespējams iepazīties [ŠEIT](#)."

29.06.2020.

Nodibinājums "Baltic Institute of Social Sciences" š.g. 10. jūnijā Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejā prezentēja aktivitātes "Ikgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums (t.sk., padziļināts izvērtējums par nevienlīdzību sabiedriskā transporta pieejamības jomā)" galvenos izpētes rezultātus gan nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikā, gan attiecībā uz nevienlīdzību sabiedriskā transporta pieejamības jomā, kurā papildus dokumentu un literatūras analīzei tika veiktas ekspertu intervijas un gadījumu izpēte. Ar prezentētajiem rezultātiem ir iespējams iepazīties [pievienotajā failā](#)."

05.09.2020.

Projekta ietvaros Nodibinājums "Baltic Institute of Social Sciences" ir izstrādājis ceturto ikgadējo nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējumu, padziļināti veicot izpēti par nevienlīdzību sabiedriskā transporta pieejamības jomā.

Pētniekiem bija jāidentificē un jāizvērtē izmaiņas rīcībpolitikā 2017. gadā, kuras vērstas uz nabadzības, sociālās atstumtības un ienākumu nevienlīdzības samazināšanu, palielinot iedzīvotāju rīcībā esošos tiešos vai netiešos ienākumus. Papildus pētnieki veica izpēti par nevienlīdzību sabiedriskā transporta pieejamības jomā Latvijā, kuras ietvaros tika iekļauta arī piecu gadījumu izpēte, kas ļāva identificēt, kā apdzīvoto vietu iedzīvotāji risina savas mobilitātes vajadzības, kādus šķēršļus viņi sastop un kādus risinājumus piemēro, lai pārvarētu šos šķēršļus.

Ar izstrādātā izvērtējuma saturu iespējams iepazīties zemāk pievienotajā failā. [Nodevums](#), [pielikumi](#).

28.06.2021.

Labklājības ministrija š.g. aprīlī ar Nodibinājumu "Baltic Institute of Social Sciences" noslēdza līgumu par piekto ikgadējo nabadzības

un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējumu izstrādi. Izvērtējuma mērķis ir veikt rīcībpolitikas un īstenoto politikas pasākumu un iedzīvotāju ienākumu situāciju raksturojošo datu ietekmes izvērtējumu, lai secinātu, vai iniciētās un ieviestās politikas sniedz mērķētu ieguldījumu nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanā. Pētņiekim būs jāidentificē un jāizvērtē izmaiņas spēkā stājušos tiesību aktos 2018. gadā, kuras vērstas uz nabadzības, sociālās atstumtības un/vai ienākumu nevienlīdzības samazināšanu, palielinot iedzīvotāju rīcībā esošos tiešos un/vai netiešos ienākumus, veicot arī padziļinātu administratīvo, apsekojumu un citu statistikas datu analīzi.

Vienlaikus pētņiekim ir uzdevums padziļināti izpētīt garantētā minimālā ienākuma (GMI) pabalsta saņēmēju iztikšanas stratēģijas. Tā ietvaros plānots veikt šādas pētņieciskās aktivitātes: dokumentu analīzi, statistikas datu analīzi, normatīvo aktu analīzi, padziļināti intervēt GMI pabalsta saņēmējus pirms un pēc GMI pabalsta saņēmēju anketēšanas (intervijas tiks veiktas trīs grupās – personas, kuras Pētņijuma īstenošanas laikā saņem GMI pabalstu, personas, kuras iepriekš saņēma, bet Pētņijuma īstenošana laikā vairs nesaņem GMI pabalstu, personas, kurām tika atteikts saņemt GMI pabalstu), anketēt 300 GMI pabalsta saņēmēju mājsaimniecības, intervēt sociālos darbiniekus no pašvaldībām, kurās tiks anketēti un intervēti GMI pabalsta saņēmēji. Tā rezultātā plānots iegūt secinājumus:

par GMI pabalsta saņēmēju tipiskākajiem portretiem, iztikšanas stratēģijām, GMI pabalsta saņēmēju izdevumu struktūru, ienākumu avotiem un apjomu (GMI pabalsts, valsts un pašvaldību sociālie pabalsti, ienākumi no darba un citi papildus ienākumu avoti, t.sk. saņemtais nemonetārais atbalsts);

kādu apstākļu ietekmē personas ir nonākušas situācijā, kurā kļūst par GMI saņēmējiem;

vai un kā GMI personas saskata iespējas uzlabot savus dzīves apstākļus;

secinājumus par datiem, kuri turpmāk būtu izmantojami GMI saņēmēju mērķa grupas turpmākai izvērtēšanai un kāda papildus datu vākšana šim nolūkam būtu nepieciešama.

Izvērtējuma rezultāti tiks publicēti šajā vietnē.

29.09.2021.

Nodibinājums "Baltic Institute of Social Sciences" š.g. 29. septembrī Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejā prezentēja aktivitātes "Ikgadējs nabadzības un sociālās atstumtības mazināšanas rīcībpolitikas izvērtējums (t.sk. padziļināts izvērtējums par GMI saņēmēju iztikšanas stratēģijām)" sākotnējos GMI pabalsta saņēmēju situācijas izpētes rezultātus (t.sk. GMI saņēmēju anketēšanas un interviju rezultāti).

Ar prezentētajiem rezultātiem ir iespējams iepazīties pielikumā.

 [Pielikums.](#)

<https://www.lm.gov.lv/lv/ikgadejs-ricibpolitikas-izvertejums>